

Justitiedepartementet

Transportstyrelsens svar på remiss - Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel (SOU 2023:69)

Härmed översänds Transportstyrelsens synpunkter avseende Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel (SOU 2023:69).

Med vänlig hälsning
Peter Gustavsson

Kopia till

Justitiedepartementet

Remiss Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel (SOU 2023:69)

Sammanfattning

Transportstyrelsen har identifierat flera exempel på uppgifter som myndigheten anser lämpliga att dela med brottsbekämpande myndigheter. I dagsläget saknas stöd för att göra detta, men med den föreslagna lagen blir det möjligt. Detta välkomnas av myndigheten.

Transportstyrelsen tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, men har vissa synpunkter. Dessa framgår under nedanstående punkt.

Transportstyrelsens synpunkter

1.1 Förslag till ny lag om skyldighet att lämna uppgifter (sid. 42)

I 5 § framgår att de myndigheter som anges i tredje stycket (vilket omfattar Transportstyrelsen) utan föregående begäran ska lämna en uppgift till en brottsbekämpande myndighet, om uppgiften kan antas behövas i den brottsbekämpande verksamheten. Transportstyrelsen anser inte att det är helt tydligt i vilka fall och i vilken utsträckning uppgifter ska lämnas på myndighetens eget initiativ.

För att minska risken att förslaget leder till merarbete för inblandade myndigheter skulle det underlätta med införande av ett förenklat förfarande vid informationsdelning, exempelvis i form av en e-tjänst eller liknande. Skatteverket har till exempel tagit fram en e-tjänst så att myndigheter, däribland Transportstyrelsen, kan uppfylla underrättelseskyldigheten enligt folkbokföringslagen.

Transportstyrelsen vill också framhålla att många av myndighetens stora ärendeflöden, till exempel hanteringen av fordonsrelaterade skatter och avgifter, till stor del är automatiserade vilket försvårar möjligheten att

upptäcka eventuell information som kan vara relevant för de brottsbekämpande myndigheterna.

1.19 Förslag till förordning om ändring i vägtrafikdataförordningen (2019:382) (sid. 97)

Infrastrukturavgift tas ut vid bron över Motalaviken på väg 50, bron över Sundsvallsfjärden på Europaväg 4 samt sedan den 1 oktober 2023 även över Skurusundet väg 222, med ca 50 000 passager/dygn. Dessa passager identifieras på samma sätt som för trängselskatt. Till skillnad mot trängselskattesystemet, där kamerorna endast samlar in passageinformation under vissa tider, insamlas passageinformation avseende infrastrukturavgift alla dagar och dygnet runt. Detta borde också vara av intresse för de brottsförebyggande myndigheterna. Transportstyrelsen föreslår därför att även passagera gällande infrastrukturavgift (broavgift) ska ingå.

Transportstyrelsen föreslår följande lydelse avseende 5 kap. 3 a § i vägtrafikdataförordningen (VTDF).

Transportstyrelsen ska på begäran av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket utan dröjsmål lämna ut uppgifter om trängselskatt och infrastrukturavgift som gäller passager av en betalstation eller kontrollpunkt om det av begäran framgår att uppgifterna behövs i ett brådskande fall för att förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda en handling som kan utgöra brott för vilket det i straffskalan ingår fängelse i ett år eller mer, eller ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott.

Transportstyrelsen vill också framhålla att det redan idag finns upprättade rutiner kring utlämnande av uppgifter till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen med stöd av 10 kap. 24 och 27 §§ offentlighet- och sekretesslagen samt 5 kap. 3 a § VTDF. I och med den föreslagna ändringen behöver ingen sekretessprövning ske. Om rekvisiten i 5 kap. 3 a § VTDF är uppfyllda lämnar Transportstyrelsen direkt ut de begärda uppgifterna till den begärande myndigheten. Blir den föreslagna ändringen verklighet får Transportstyrelsen se över de befintliga rutinerna kring ansvarsfördelning för myndighetens interna verksamhet.

6. 4 Fortsatt kartläggning efter regeringens tilläggsdirektiv (sid. 179)

Ett förslag, för att effektivisera den brottsbekämpande verksamheten, är att uppmärksamma de falska registreringsskyltar som upptäckts i samband med

kommuners eller privata parkeringsbolags parkeringsövervakning. Det skulle i så fall behöva utvecklas bestämmelser för detta. Transportstyrelsen skulle inte vara inblandade i ett förfarande som nämns ovan, men de som bevakar parkeringar borde kunna identifiera falska registreringsskyltar och underrätta brottsbekämpande myndigheter om detta. Transportstyrelsen har uppmärksammat ovanstående i ärenden där personer önskar byta registreringsnummer när bilder på förfalskade registreringsskyltar inkommit från kommuners övervakning.

18.5 Behovet av uppgifter i brådskande fall tillgodoses inte genom våra övriga förslag (sid. 655)

Det är värt att förtydliga vilka parametrar som styr fördröjning vid utlämnande av passageinformation och som måste beaktas. Det tar minst en timme att läsa in en passage i trängsel- och infrastruktursystemet. I normalfallet har passageinformation för en hel dag lästs in i trängselssystemet inom tre dagar. Inläsning av passageinformation kan fördröjas, ibland upp till flera arbetsdagar, beroende på väderlek. Vid till exempel snöfall har trängselkattkamerorna svårare att läsa av och identifiera rätt fordon vilket medför att passageinformation hamnar i en kö för manuell granskning hos Transportstyrelsen. Passageinformation kan även behöva granskas manuellt om registreringsskylten inte kan tolkas av kamerorna.

Det sker även en gallring av passageinformation. Passageinformationen (inkluderat passagebilder) gallras 67 dagar efter beslutsdatumet. Detta gäller under förutsättning att fordonsägaren har betalt i tid och inte begärt omprövning av skatten. Om fordonsägaren har fått tilläggsavgifter, begärt omprövning eller överklagat kan gallringsfristen variera. Den som önskar ta del av passageinformation behöver beakta denna gallringsfrist, detta enligt 3 kap. 6 och 8 §§ VTDF (2019:382).

18.6.5 Integritetsfrågor (sid. 663)

När det gäller de resonemang som utredningen för om de inskränkningar av den personliga integriteten som brottsbekämpande myndigheters användning av aktuell information innebär, så har man gjort en väl avvägd proportionalitetsbedömning.

I sammanhanget anser Transportstyrelsen dock att proportionalitetsbedömningen, utifrån ett helhetsperspektiv, även bör beakta andra närliggande uppdrag och utredningar, exempelvis uppdraget att se

över Polismyndighetens tillgång till uppgifter från befintliga kamerasystem (Ju2023/02261).

Det kan i sammanhanget vara värt att nämna att den användning av information från trängselskattesystemet, som utredningen föreslår, diskuterades inför införandet av trängselskattesystemet. Exempelvis resonerade regeringen kring detta (Prop 2003/4:145, avsnitt 10.4 och 10.2).

Avsnittet 10.4 Sekretess, ssk s 103 där det bland annat framhålls följande. "Som framgår ovan (avsnitt 10.1) är det angeläget att den enskildes integritet värnas så långt som möjligt inom ramen för systemet med trängselskatt. Denna uppfattning har haft stöd hos remissinstanserna under ärendets beredning. Möjligheten att kartlägga en persons förflyttningar in i och ut ur ett område som omfattas av trängselskatt skall därför förhindras (s 103)."

Avsnittet 10.2 Kameraövervakning där ett resonemang förs för att undanta kameraövervakningen som görs för trängselskatteuttag från kameraövervakningslagen. Där framhålls att "Kameraövervakningen får endast avse sådana uppgifter som behövs för att beslut om trängselskatt skall kunna fattas och för att kontrollera att sådan skatt betalats (s 91)."

I SOU 2006:33 på t e x s 9, 26, 35, 96f förs resonemang om att det inte är ovanligt att trafikanterna tror att informationen kan missbrukas av statsmakterna och därav vikten av att minimera risken för integritetsintrång så att respekten för den personliga integriteten upprätthålls.

I Prop 2006/07:109, s 14ff bemöter regeringen remissinstansers farhågor ur ett integritetsperspektiv.

Avseende frågan om kostnaderna förväntas öka delar Transportstyrelsen utredningens slutsatser. Eventuellt skulle det kunna bli ökade personalkostnader för Transportstyrelsen avseende beredskapstid.

20.1 Allmänt om elektroniskt utlämnande (sid. 683)

Transportstyrelsen delar utredningens uppfattning om att det är viktigt att myndigheter har möjligheter att använda elektroniska kommunikationsmedel vid informationsdelning, vilket sker redan idag via en plattform som heter Aurora.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog utredare Emma Garpenholt, utredare Maria Åkerlund och säkerhetschef Peter Gustavsson, den senare föredragande.